Kaisa Mäntynen, Marko Nurmikolu

Lausunto
11.11.2024
499/03.01.00/2024

MmV@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 12.11.2024 klo 10.00 / HE 165/2024 vp / Asiantuntijapyyntö

Hallituksen esitys laiksi eläintenhyvinvoinnista annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaan eläinten hyvinvoinnista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös valtion vahingonkorvausvastuusta sekä säännös, jonka mukaan kunta määrää ja perii maksuja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan Euroopan unionin lainsäädännön ja tämän lain noudattamisen valvonnasta ja muista suoritteista. Terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan suoritteista perittävien maksujen suuruus vastaisi enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia. Lakiin ehdotetaan myös täsmennettävän kunnaneläinlääkärin suoritteista perittävien maksujen asetuksenantovaltuutta. Lakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi teknisluontoisia tarkennuksia.

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 §:n mukaan valtio maksaa kunnille korvauksen kunnaneläinlääkäreiden suorittamasta eläinten hyvinvoinnin valvonnasta. Esityksessä esitetään lisättäväksi eläinten hyvinvointilain 114 §:ään maininta, jonka mukaan kunta perii hyväksymänsä taksan mukaisen maksun kunnanterveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan Euroopan unionin lainsäädännön ja tämän lain noudattamisen valvonnasta.

Kuntaliiton lausunto

Kuntaliitto näkee myönteisenä, että lakiehdotuksen mukaan kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan suorittamasta eläintenhyvinvoinnin valvonnasta voidaan periä maksuja valvonnan kustannusten kattamiseksi. Lakiehdotus ei kuitenkaan ratkaise nykyjärjestelmän hallinnollista raskautta, vaan tietyiltä osin jopa lisää hallinnollista taakkaa kunnissa.

Lakiehdotuksen mukaan kunta määrää ja perii maksuja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan Euroopan unionin lainsäädännön ja tämän lain noudattamisen valvonnasta ja muista suoritteista. Kuntaliitto huomauttaa, että maksujen muutoksenhaku tulee myös selventää lakiehdotukseen. Kunnan vahvistamasta taksasta muutoksenhaku tapahtuu tekemällä oikaisuvaatimus viranomaiselle ja tämän jälkeen menettelynä on kunnallisvalitus.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Eläinlääkintähuoltolain (76572009) 23 §:ssä säädetään kunnan oikeudesta saada valtion varoista korvaus eläintenhyvinvointilain mukaisten kunnaneläinlääkärille kuuluvien tehtävien suorittamisesta. Kuntaliitto esittää, että valtio korvaisi myös kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavien viranhaltijoiden suorittaman valvonnan kustannukset kunnille. Selkeintä olisi, että eläinten hyvinvoinnin valvonnasta kunnille aiheutuneet kustannukset korvattaisiin samalla periaatteella riippumatta siitä, suorittaako valvontaa kunnan eläinlääkäri vai kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija.

Lakiehdotus tarkoittaisi, että tarkastuksen kohdetta laskutettaisiin eri perusteilla, riippuen siitä onko valvontaa tehnyt terveydensuojelua valvova viranhaltija vai kunnan eläinlääkäri. Kummallisimmillaan lakimuutos voisi tarkoittaa, että samasta tarkastuksesta lähtisi tarkastuksen kohteelle kaksi eri laskua. Lisäksi kunnan mahdollisuudet saada perittyä maksuja valvonnan asiakkailta voivat käytännössä olla melko pienet.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan valtion toimeksiantotehtävät (eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta) tulisi siirtää valtion tehtäväksi. Valvontatehtävien hoitaminen suuremmalla alueella vähentäisi valvonnan järjestämiseen liittyviä ongelmia. Kunnilla on suuria vaikeuksia rekrytoida riittävästi eläinlääkäreitä ja valtion toimeksiantotehtävien (eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta) hoitaminen kunnissa hankaloittaa tilannetta entisestään. Lisäksi nykyjärjestelmän laskutuskäytännöt aiheuttavat sekä kunnissa että aluehallintovirastoissa suurta hallinnollista taakkaa, josta päästäisiin eroon, mikäli tehtävät siirrettäisiin valtion tehtäväksi.

Kuntaliitto esittääkin eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtävien siirtämistä Ruokavirastoon osana valtion aluehallintouudistusta. Uudistuksen myötä nykyisten aluehallintovirastojen MMM:n hallinnonalan tehtävät (elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto, eläintauti sekä vaativat eläinsuojelutehtävät) siirtyvät Ruokavirastoon. Aluehallintovirastot hoitavat tälläkin hetkellä vaativammat eläinsuojeluvalvontatapaukset, ja tehtävien keskittäminen yhdelle viranomaiselle tehostaisi toimintaa sekä mahdollistaisi paremmin eläinsuojeluvalvontaa hoitavien viranhaltijoiden kollegiaalisen tuen. Ruokavirastossa olisi myös luultavasti kattavammin tarjolla juristiapua vaativien eläinsuojelutapausten hoitamiseen.

SUOMEN KUNTALIITTO

Kaisa Mäntynen
[Tehtävänimike] Erityisasiantuntija, ympäristöterveys